

cligd tegen den hemel, ende voor u, ende en ben niet meer weerdig uw zone genaamd te worden, Luc. 15 : 21. Hij moet gelijk Petrus bitterlij k weenen ; hij moet van verre staan, gelijk de Tollenaar en uitroepen : ô God, zijt mij zondaar genadig, Luc. 18: 13.

Als de Heere Jezus zijne oogen opent, zoo moet hij zeggen : ik ben als een ontijdige geboren, de grootste der zondaren, de minste der heiligen. Elk moet zeggen : wie ben ik, dat Gij naar mij omziet ? Ja, ziet nog eens op wat wijze. De Heere geeft u zonen des donders, zonen der vertroosting, die op de fluite spelen, die als een lied der minne zijn, Wij roepen u tot getuige, heeft de Heere u geen Leeraars gegeven naar uw' zin, naar uw humeur best geschikt, zoo heeft de Heer & alles gedaan en dat alles om u te trekken. Ja, denkt hoe aanhoudend; niet eens maar duizendmaal ! 't Is de eerste reis niet dat u die bediening verkondigd wordt. 't Is de honderste noch de duizendste reis. Wij mogen de eerste reis de ooren al geneigd hebben en de Heere laat den tijd zoo net aantekenen, dan is 't: Veertig jaar hebbe ik verdriet gehad aan dit geslacht, Ps 95 : 10, en Mijne handen uitgebreid, Jes. 65 : 2. Dan is 't: dit is het 23ste jaar. Dan komt de Heere Jezus aan den vijgeboom en zegt : 3 jaar heb Ik vruchten aan u gezocht. Paulus zei tot de ouderlingen van Epheze : gij weet hoe ik 3 jaar lang niet opgehouden heb u te vermanen.

Ik denk, of Paulus niet zeggen mag : zoo groote zaligheid, als ge eens ziet wat schoone conditiën het aanbiedt. De Heere zegt : hoe wilt ge wezen, wat wilt ge begeeren, wat wilt ge hebben, Ik zal 't u geven, ende ik zal mijne vreeze in haar

herte geven, Jer. 32 : 40. Endt Ik zal maken dat gij in mijne inzettingen zult wandelen, **Ezech.** 36 : 27. De Heere eischt niet meer dan Hij belooft zelf te werken. De Heere zegt : komt maar onder 't middel, Ik zal u in 't harte grijpen. Wilt ge nog meer hebben ?

Ja, Paulus beschrijft deze bedieninge nog nader ; hij zegt : zij is van den Heere **zelve**n verkondigd. Was dat niet waar, dat de bedieninge van den Heere was, gij **joegt** de predikanten weg ; wel wij bleven niet lang predikanten wij leiden onze bedieninge neer. 't Is de Heere die het het eerst verkondigd, die het door den mond zijner knechten zegt : Wij bidden van **Christi wege**, laat u met God verzoenen, 2 Cor. 5 : 20.

Deze bedieninge is geen fabel, want Jezus die het verkondigt, is een waarachtige getuige, hier blijkt het dat **zoo** vele beloften Gods als ex zijn, die zijn in Hem Ja, **ende** zijn in Hem Amen, 2 Cor. 1 : 20. Wel, predikt de Heere dat **Euan**gelium dan zal 't niet vruchteloos wezen, Dat uwen arbeid niet ijdel en is in den Heere, 1 Cor. 15 : 58, want 't is van den Heere ; hij heeft scherpe pijlen om te schieten ; hij spreekt als Magthebbende. Hoe is 't Euangelium eerst begonnen verkondigd te worden **van** den Heere ; is 't dan niet verkondigd in 't O. Testament ? **Ja**, ziet (Gen 3 : 15), en is begonnen door den Heere verder verkondigt te worden, namelijk, het **Euangelium** der vervulling in het N. Testament.

1. Vooreerst, Bekeert **u** ; want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen, Matth. 3 : 2 ; en **Luc.** 4 : 21 zegt hij : Heden is deze Schrift in uwe **ooren** vervuld, namelijk hetgeen Jesaïa voorspeld had, (Jes. 61). Johannes zendt boden tot

hem om te vragen : zijt Gij de Messias of verwachtten wij eenen anderen ? Hij zegt : Gaat henen ende boodschapt Johanni weder, hetgene gij hoort ende ziet : *De blinden worden ziende, ende de kreupelen wandelen, de melaatschen worden gereinigt, ende de dooven hooren, de dooden worden opgewekt, ende de armen wordt het Euangelium verkondigt, Matth. 11 : 3, 4, volgens (Jes. 52 : 7).*

2. Ten tweede, 't is zoo begonnen van den Heere Jezus, 't is dat Euangelium dat nu begonnen werd verkondigt te worden door de geheele wereld en het zou verkondigt worden ten einde toe. De apostel zegt niet alleen : 't is van den Heere begonnen gepredikt te worden, maar 't is bevestigd aan ons, zegt hij, dergenen die het gehoord hebben. Wij hebben het gehoord ; 't is bevestigd door vele getuigen. Hetgene wij gehoord hebben, hetgene wij gezien hebben met onze oogen, Joh. 1 : 1. Als zij eenen Apostel verkiezen zouden in Judas plaats, zeiden zij : Het is dan noodig dat van de mannen, die met ons omgegaan hebben alle den tijd, in welken de Heere Jezus onder ons in- ende uitgegaan is, beginnende van den doop van Joannis, tot den dag toe in welken hij van ons opgenomen is, een derzelve met ons getuige worde zijner opstandinge, Hand. 1 : 21, 22. En Paulus zegt : hij is ook van mij, als van een ontijdig geboren gezien, 1 Cor. 15 : 8, ja, ik heb hem zelfs mede gehoord als Ananias tot mij kwam en als hij zei : sta op en laat u doopen, uwe zonden af wasschen.

3. Ten derde, 't is bevestigd aan ons. Wel, zei de Apostel, wij waren meê zondaars en de Heere liet het ons aanzeggen dat hij gekomen was voor zondaren ; *wei, zei hij, 't is bevestigd*

aan ons, gij hebt een exempel aan ons. 't Is groot als een predikant zeggen kan ; ik was ook dood, maar mij is barmhartigheid geschied. Ja, 't is bevestigd. Ziet eens hoe vele duizenden dat er al door die verkondigde bedieninge der zaligheid bekeerd zijn.

Nu ziet gij, geliefden ! hoe dat de Apostel met regt mag zeggen : zoo groote zaligheid.

II. Nu hebben wij het tweede stukje te bezien, namelijk, de misdaad omtrent die zaligheid, het is : geen acht te geven.

Wat is nu : *geen* acht te geven ?

't Is op eene beleefde, fatsoenlijke wijze door een voorwendsel te excuseren en zoo stil het verzoek dat aan ons gedaan wordt af te slaan; zoo ging het met die gcnoodigden. Is dat zoo groote zonde, op eene beleefde en fatsoenlijke wijze te weigeren om te hooren, denkt dan wat het einde zal zijn van hen die het stout verwerpen.

Wilt ge eens zien wat geen acht geven is ? Wij zullen u van den minsten tot den meesten trap het toonen.

1. Vooreerst, dat is veronachtzamen, geen acht geven. De mensch hoort prediken, hij hoort de bekeeringe aandringen, hij hoort dat er gezegd wordt : zonder bekeeringe kan niemand God zien. Wat doet hij ? Hij zet de predikanten zoo al stil af ; hij denkt : 't zal nog wel gaan. Spreekt men ze aan in de huisbezoeken, zij zetten de predikanten zoo op eene beleefde, vriendelijke wijze af. 't Is : gij dringt op de bekeeringe, 't is waar, maar ik kan mijzelven niet bekeeren ; of: ik heb zoo veel te doen. Even als die genoodden ; de een had een akker, die zei : ik heb een akker gekocht, houd mij voor verontschuldigd, ik moet hem bezien. De ander zei : ik heb een wijf

getrouwd. (Luc. 14 : 18, 19.) Zoo is dit dan hier ook. Dan is 't: 't is al evenwel nog niet buiten hope, ik heb nog tijds genoeg, of : ik zal niet in gebreke blijven, ik zal 't verbeteren, ik zal 't nog wel goed maken, ge zult in 't toekomende geene redenen van klagten hebben. En daar komt niets van. Dat wordt genoemd : de zaligheid niet achten.

Dat is de eerste trap, dat men de leeraars zoo op eene beleefde, zachte wijze weet af te wijzen, gelijk Naäman. Wel, zei hij, ik dacht in mijzelf: de profeet zal wel komen en den naam zijns Gods aanroepen en met zijne hand op de plaatse strijken. Hij zet de profeet zoo stil af; kortom, hij zou het gelaten hebben, indien niet een van de knechten tot hem gesproken had. Hij is als Naphtali die schoone woorden gaf.

2. Ten tweede, weet ge welke nog een trap is van het geen acht geven op die zaligheid? Eene domme onverschoonlijke onwetendheid. Daar is zulke eene onverschoonlijke, domme onwetendheid. Zij weten niet waar zij 't stuk vatten zouden; zij kennen de eerste beginsels nog niet, en men gaat van 't eene jaar tot 't andere in de kerk; zij kennen noch God, noch zichzelf, noch den weg. Zulken zijn als jonge woudezels; tot dezulken moet men zeggen: Want sommigen en hebben de kennisse Gods niet, Ik zegge het u tot schaamte. I Cor. 15; 34; daar zij leeraars behoorden te zijn van wege den tijd, zijn zij zuigelingen in 't verstand, Heb. 5: 12) Ziet, dat is de tweede trap van die zaligheid niet te achten. Onderzoekt uzelfen waardoor gij schuldig zijt zoo eene domme onverschoonlijke onwetendheid te hebben.

3. Ten derde, dat is geen acht geven op die

groote **zaligheid**, **het moedwillig** verwaarloozen van die middelen der genade. Hoe menigeen zit er in zijn huis, op zijn bed, aan zijne tafel als 't Woord Gods gepredikt wordt, en hij zit **zoo moedwillig** zijne zaligheid te verwaarloozen. Hoe verwaarloost een schipper zijn tijd, wanneer hij de tijd laat verlopen, Hoe verwaarloost een koopman zijn geluk, wanneer hij niet komt op zulke plaatsen waar hij voordeel kan behalen. Ce bidt niet, ge leest niet, ge laat de onderlinge bijeenkomsten na. **Ziet**, dan geeft ge geen acht op die zaligheid, als ge niet komt waar 't Woord gepredikt wordt.

4. Ten vierde, weet ge wanneer men geen acht geeft op die zaligheid ? Als ge een heimelijke, ja, wat zal ik zeggen, een openbare vijand wordt van die zaligheid, als ge begint die leere te lasteren en daarmee te spotten. Ce zoude ze wel vervolgen Gij zegt : die leere is een pest en eene secte in de wereld, zij stelt de wereld **in roere**. **Gij, die naar den vleesche wandelt, vervolgt die naar den Geest wandelen. Ziet dat -is nu de misdaad ! Ziet**, dat zijn 4 trappen

Maar wat zal daarop nu volgen ? **Zal** dat ongestraft blijven ? Neen, daar komt Gods hand en zijn Woord, even als de schrijvende hand aan den wand bij Belsazar, die schreef ; Gij zijt in weegschalen **gewogen, ende** gij zijt te ligt bevonden. Dan. 5 : 27. Hier schrijft de Heere : Hoe **zullen wij ontvlieden, indien wij** op **zoo grooten zaligheid** geen acht en nemen ? Gods hand schrijft door **Paulus hand ; gij zult het niet ontvlieden. Wat** zullen zij niet ontvlieden ? Leest op het 1e en 2e vers, het doorvloeijen. **Die regtvaardige vergeldinge**, wat was die ? Als zij **tegen de wet zondigden**, die door de Engelen besteld waren,

zij mogten sterven zonder barmhartigheid. Dat was die regtvaardige vergeldinge. Al was 't zelfs dat ouders zagen dat hun kind afvallig was van den Heere, zij mogten 't aanbrengen ; al was 't een heele stad, zij mogt verdelgd worden, ja, al 'was 't een gansche stam. Keken de Betsemiten tegen het gebod in de arke, de Heere doodde onder hen 70 en 50.0000 man. Stak Uria maar eens onvoorzigtig zijne hand aan de arke, de Heere sloeg hem dat hij stierf. Wilde Koning Usia het reukwerk gaan offeren, de Heere strafte hem met melaatschheid. En dat waren nog maar wetten die afgeschafft moesten worden.

Wilt ge dan eens weten wat dat ge niet ontvlieden zult ?

1. Vooreerst, die regtvaardige vergeldinge, dat God den kandelaar zal van zijne plaatse weren en u dan overgeven aan eene stille gerustheid, aan eene zorgelooze en slapende conscientie, aan eene toegeschroeide conscientie.

2. Ten tweede, weet ge wat ge niet ontvlieden zult ? Schrikkelijke oordeelen over uw land, want het gaat er schrikkelijk toe ; men zondigt op eene hooggaande wijze tegen het Evangelie, alsof 't eene ligte zake was ; het gaat er overheen, er is geen stuiten aan, het overstroomt. En zou de Heere dat ongemerkt laten voorbijgaan? Weet voorzeker, ge zult niet ontvlieden schrikkelijke oordeelen over uw land ; want er is niet zwaarder dan tegen het Euangelium te zondigen.

3. Ten derde, dit zult ge niet ontvlieden, een knagende en wroegende conscientie, zoodat ge altijd zult moeten zeggen : Gij zijt regtvaardig, ik ben goddeloos ; Bij U, 8 Heere, is de gerechtigheid, maar bij ons de beschaamdheid der aangezigten, Dan. 9 : 7, die reden was mij te

hard, ik ging heen. Dan zal 't waar zijn dat haren worm niet en sterft, ende het vuur niet uitgebluscht en wordt, Marc. 9 : 44.

4. Ten vierde, ge zult niet ontvlieden die regtvaardige vergeldinge, het eeuwige verderf. Nu hoort gij het ons hier prediken, maar in 't kort zult gij het ligt ondervinden ! Nu zegt de Apostel : hoe zult gij het ontvlieden ? Wat wil hij daarmee zeggen : hoe zult.

I. Vooreerst, hij drukt daardoor uit : ik ben niet bekwam om een weg of middel aan te wijzen waardoor gij het ontvlieden zult, ik weet er geen.

2. Ten tweede, daardoor geeft hij te kennen : ik stel het u voor ; weet gij een weg om het te ontvlieden, zeg hem mij.

3. Ten derde, hij zegt dit er door ; gij zult het gewisselijk niet ontvlieden, maakt er staat op !

III. Nu hebben wij dan ons derde stukje: dat het onmogelijk is, zoo gij geen acht geeft op die zaligheid, dat gij het ontvlieden zult.

I. Vooreerst, het kan niet anders zijn. Want die menschelijke wetten overtraden, die tegen de wet der Engelen zondigden, moesten die sterven ? Het kan dan niet zijn dat gij zult vrijgaan.

2. Ten tweede, de Heere Jezus, als Hij Borg werd, kon die straf niet ontvlieden, Wel, hoe zult gij het dan maken ?

3. Ten derde, Gods kinderen, die al genade in 's Heeren oogen gevonden hebben, die krijgen slag op slag, en die moeten nog lijden voor zichzelf ; wel denkt dan : Ende, indien de regtvaardige naauwelijks zalig en wordt, waar zal de godlooze ende zondaar verschijnen ? | Petri 4 : 18. Waar zult gij blijven ?

4. Ten vierde, ziet, de gevallen Engelen die

konden die straffe niet ontvlieden, hoe zult gij 't maken ?

5. Ten vijfde, ziet op al de exempelen in 't Woord !

6. Ten zesde, ziet hoe gij het ontvlieden zult ; ik weet het niet ! Gij die de genademiddelen verwerpt. gij denkt misschien: gij zijt de wijsste niet ! Wij vragen u : was Paulus niet wijs? Wel, God geeft dat dit geen klinkend metaal noch luidende schelle voor u mag zijn ! 't Is nog het zelfde Euangelium ; 't is u al zoo lang en dikmaals gepredikt. Als men de predikanten in onzen tijd vraagt : wat zeggen . vindt gij in uwe gemeente? moeten zij klagen met Jesaïa: Wie heeft onze prediking geloofd? ende aan wien is de arm des Heeren geopenbaard ? Jes. 53 : 1.

1. Vooreerst, komt, onderzoek u geliefden ! Eerst zijt gij niet onder die, die ons met beleefdheid weten af te wijzen, gelijk Felix : Voor ditmaal gaat henen; ende als ik gelegener tijd zal hebben bekomen, zoo zal ik u tot mij roepen, Hand. 24 ; 25. Het komt u zoo weinig te pas, en gelijk die man, die tot den Heere Jezus kwam en zeide: Heere, laat mij toe dat ik eerst henen ga, ende mijn vader, begrave, Matth. 8 : 21.

2. Ten tweede, kunt gij u niet tellen onder de domme en onwetende kinders en ouders ? 't Is al even dom ; men moet met Paulus zeggen : Want sommige en hebben de kennisse Gods niet. ik zegge het u tot schaamte, I Cor. 15: 34.

3. Ten derde, zijt gij te rekenen onder de spotters, onder de Atheïsten ? 't Is tegenwoordig zoo in ons land gesteld, dat men naauwelijks een predikant vindt die de zuivere leer predikt, of men wordt gerekend niet bij zijn zinnen te zijn; dat is gelijk de mannen, die bij Jehu zaten,

als Eliza tut hem inkwam om hem te zalven; zoo heetten zij hem: dien onzinnige, (2 Kon. 9: 11.) Ons land is vol van Atheïsten. Wilt ge eens de twee gronden zien van de Atheïsten?

1 Vooreerst, onze religie is vol verborgenheden die men niet vatten kan ; als daar is : de Heilige Drieëenigheid; de menschwordinge Christi. Maar nu wil men eene religie hebben, die men met zijn eindig verstand kan bevatten. En dat is geene Goddelijke religie, Ergo, de Bijbel moet weg, hij moet van kant.

2. Ten tweede, de tweede grond is : grootschheid des levens. De een wil wellustig leven en Gods Woord laat dat niet toe; de ander wil goddeloos leven, zonder kloppen in 't harte, dat laat de Heere niet toe ; de ander wil rijk worden, dat laat Gods Woord niet toe. Daarom willen zij God weg hebben. Wel, Atheïsten, wat zult gij doen als ge met den Heere alleen zult te doen hebben? Geliefden, meent gij dat gij dat volk altijd zult zien in koetsen rijden, met hunnen knecht achter hen; meent gij dat gij hun altijd zult zien met ambten bekleed, op den schoonen Sabbath op maaltijden zult zien? Neen, de Heere zal ze eens ter nederwerpen.

Geliefden, bewaart het en legt het in uwe harten weg.

Toehoorders, zijt gij onder de heimelijke of openbare vijanden van deze zaligheid? Gij zegt : die leere is een pest en secte. Zo0 gij u telt onder de onachtzamen, wij vragen : wel, zijt gij zot of dul, dat ge op zulk eene zaligheid geen acht geeft? Ja, wij hervatten 't nog : zijt gij zot of dul? Wat gedachten maakt gij voor de eeuwigheid ? Wat gronden legt ge ; waarop bouwt gij? Denkt gij : ik zal steunen op Gods barm-

hartigheid, God is barmhartig. Zondaar, die zulke gedachten mogt hebben, wij waarschuwen u: God is niet barmhartig buiten zijn Zoon. Ja, zoudt gij steunen op Gods barmhartigheid? Wel, gij hebt ze veracht. Hoe zult gij bestaan voor God, daar geen huichelaar voor bestaan kan? Wij vragen u: of hebt ge dan een voorzigtig verdrag gemaakt met den dood, duivel en helle? Wel, mensch, dat zal te niet gaan! Denkt gij: de Satan zal mij niet pijnigen. Wei, beeldt u dat niet in; dat verdrag zal te niet gaan! Denkt ge; ik zal met een voorwendsel komen en zeggen: ik kon mij niet bekeeren; de Heere zal zeggen:

1. Vooreerst, dat hebt ge niet geloofd; want hadt gij dat als eene waarheid aangenomen, 't had u verlegen gemaakt.

2. Ten tweede, de Heere zal zeggen: uwe onmagt is moedwillig.

3. Ten derde, komt ge nu met uwe onmagt pleiten, het was als een relletje in uw mond bestorven.

4. Ten vierde, het was eene gewillige onmagt. Kunt gij dan, een eindig schepsel, den toorn Gods dragen; zult gij zijn aangezigt voor eeuwig kunnen missen, zijn vriendelijk gezigt! Want dat kost gij hier dragen, maar daar zullen ook straffen van gevoel zijn. Legt ge hier te schreeuwen over hoofdpijn, tandpijn, graveel, steen, denkt: wat zal 't dan zijn? Denkt ge: als ik eene zware predikatie hoor, gelijk deze, ik zal er meê doen gelijk als met eene droeve tijding; ik stelle er weinig geloof aan, ja, ik zal 't wat verkleinen, er niet om denken? Wel, mensch, zijt gij zoo ver, wel, wij bidden u in den naam des Heeren, geef toch acht op die zaligheid

1. Vooreerst, denk niet: gij zegt het maar,

't is een menschenwoord ! Neen, 't is God zelf; wij zijn gezanten van God en Christi wege.

2. Ten tweede, kost gij die voordeelige conditiën versmaden, is dat nog niet genoeg, is u dat nog te veel om maar onder het Woord te komen?

3. Ten derde, hoelang zijt gij al gesmeekt ? De Heere komt nog ! Wat houdt u op, wat draagt ge ? Of kiest ge dan den dood voor 't leven, den vloek voor den zegen ? Wilt ge dan in uwe zonden sterven ? Zegt ge : gij klemt mij, geef mij raad, wat moet ik doen ? Zoo er iemand was, die in de klem was, die geraakt is.

1. Vooreerst, wij zeggen : prent het in uw hart dat het Gods Woord is dat de Heere zelf tot u spreekt. Denkt eens: wat voordeel er in is acht te geven op die zaligheid, en wat schade in die te veronachtzamen.

2. Ten tweede, gaat naar : de kerk met een biddend harte, en zegt.: Heere, open ook mijn harte onder 't Woord, gelijk Gij Lydia's harte geopend hebt!

-3. Ten derde, hebt ge en krijgt ge eene roeringe, bid dat de Heere de overtuigingen vermeerdert ; maar verdoof ze niet, zoek ze niet te dempen.

4. Ten vierde, denk dikwijls : gij staat op den kant van de helle ; de duivel solliciteert al om u, hij doet al arrest op u, om u maar weg te slepen. Zondaar, ziedaar is raad!

Laat onze raad u behagen ! Acht ge het eene ligte zaak onzen raad te verwerpen, wij denken aan Abrahams knecht Eliëzer ; als zijn heer hem belaste eene vrouwe te halen voor Izaäk, en Abraham wilde hem den eed afnemen ; hij maakte eene kleine zwaarigheid en zeide: mijn heere, zoo de vrouwe mij niet volgen wil? 't Is wel, zei Abraham, als gij uw best doet en zij wil u

dan niet volgen, dan zult gij van mijnen eed rein zijn, Gen. 24 : 41. Zoo komt God ook tot zijne knechten en zegt: gij zult ze bidden, smee-ken, betuigen, waarschuwen. En wij doen onzen pligt, en wij komen voor den Heere en zeggen : Gij zendt ons tot die gemeente, maar zoo zij niet hooren wil ? De Heexe zegt : gij zijt rein van hun bloed, diens bloed is op zijnen kop, Ezech. 33 : 4 ; Ik zal 't van uwe handen niet eischen.

Nog een woord tot een bekommerd harte en daarmee scheid en wij af. Gij die zegt: wist ik eens of ik acht gegeven hebbe op die zaligheid ! Kinderen Gods, wilt ge eens kenteekenen hebben?

1. Vooreerst, hieraan zult gij het weten. Als dat Euangelium aan u verkondigd werd, heeft het uw harte niet gewond, was het niet als prikkelen en nagelen diep ingeslagen, heeft het niet als een zwaard geweest dat inging tot in de ziele ?

2. Ten tweede, die heeft acht gegeven, die kan zeggen : Hoe lieflijk zijn op de bergen de voeten desgenen. die het goede boodschap, die den vrede doet hooren ; desgenen die het goede boodschap brengt van het goede, die heil doet hooren ; desgenen die tot Zion zegt: uw God is Koning, Jes. 52 : 7.

3. Ten derde, die heeft acht gegeven, die onder 't Woord zitten en het hooren met toepassing op zichzelf; zij gaan zichzelf niet voorbij.

4. Ten vierde, zij zoeken zoo naarstig op te merken of er niets voor hen is, even gelijk Benhadads knechten ; zij vernamen naarstelijk wat de Koning zeggen zoude.

5. Ten vijfde, die heeft acht gegeven die die zaligheid zoekt waardig te beleven.

6. Ten zesde, die eindelijk verlangende zijn naar de volmaakte zaligheid ; met een stervenden Jacob te zeggen : Op uwe zaligheid wachte ik Heere Gen. 49 :12. Die gedurig in 't beschouwen is wat het zal zijn als 't geloof in aanschouwen, de hope in bezitten zal veranderen.

7. Ten zevende, die hebben acht gegeven op die zaligheid, die gesteld zijn als Lydia was, als zij bekeerd was onder de predikatie van Paulus : zij zei tot de Apostelen, indien gij hebt geoordeeld dat ik den Heere getrouwe ben, zoo komt in mijn huis ende blijft er. Ende zij dwong ons, Hand 16: 15, zegt de Apostel. Zoo ook met deze ; zij hebben het middeltje zoo lief dat zij rekenen daardoor bekeerd te zijn. ô, Zij zouden er hun leven voor zetten !

Zietdaar geliefden, onderzoekt u, velt een oordeel over uzelfen ; daar is het stuk! Wij betuigen u : ziet dan hoe zullen wij ontvlieden indien wij op zoo grooten zaligheid geen acht en nemen? Wij hebben onzen pligt gedaan en u leven en dood voorgesteld ; ziet wat ge kiest?

Wij eindigen dan met dezelfde woorden: hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zoogrooten² zaligheid geen acht en nemen?

De Heere zegene dit woord. door³ zijn Geest en drukke het op onze harten om zijns¹ Zoons wille! Amen.

Gepredikt te Middelburg, in de Oostkerk, Zondagmorgen den 14 Mei 1713.

TWAALFDE PREDIKATIE,

over

LUKAS XXIV : 32.

En was ons herte niet brandende in ons, als Hij tot ons sprak op den weg, ende als Hij ons de Schriften opende?

De nabijheid Gods is een dierbaar geschenk; dat zien wij in Azaph : Maar mij aangaande, het is mij goed, nabij God te wezen, Ps. 73 : 28. Men kan die nabijheid Gods op verscheiden wijze bevatten .

1. Vooreerst, daar is eene nabijheid in de heerlijkheid van de Engelen en volmaakte zielen der regtvaardigen.

2. Ten tweede, daar is eene nabijheid Gods geweest voor den val, eer de mensch gezondigd had.

3. Ten derde, daar is eene nabijheid Gods te bevatten na den val hier op aarde; Paulus zegt : Want in hem leven wij, ende bewegen ons, ende zijn wij, Hand 17 : 28; elk kan hem tasten en voelen.

4. Ten vierde, eene nabijheid in den staat der genade na den val voor Gods kinderen, als God die van hem vervreemd waren rukt uit het rijk der duisternisse en in een verzoenden staat met hem stelt.

5. Ten vijfde, daar is eene nabijheid van

Gods gunstgenooten door gevoeliger bewerkingen ; zoodat ze kunnen zeggen : Naket tot God, ende hij zal tot u naken, Jac. 4 : 8. Op dat laatste zag Azaph hier meest in 't geen dat hij zegt : 't is mij goed ; want 't is de eersteling van 't geestelijk leven, het zijn de voorsmaken van 't geestelijk en eeuwig leven, 't is de grootste eere die een kind van God genieten kan. 't Is de grootste eer voor een hoveling in de nabijheid van zijn Koning te leven. Zoo is 't ook met Gods kinderen. Die zoo nabij met hunnen Koning leven, dat zijn de heerlijken in den lande, de kostelijke kinderen Sions. Maar omdat het zoo genoegelijk is nabij God te leven, zoo treurig en smartelijk is het, als de ziele moet zeggen: hij trok zijne hand van 't gat der deure; hij was weggegaan. Maar dan zijn zij vrolijk als zij kunnen zeggen : De Koning heeft mij gebragt in zijne binnenkameren, Hoogl. 1 : 4, en ik vond hem dien mijne ziele liefheeft, Hoogl. 3 : 4. 't Is ook zoo zoet ten aanzien van 't voordeelige dat er in die nabijheid Gods is. Al waren ze nog zoo hopeloos en troosteloos, zij krijgen wel weer eens moed, de eene zegen volgt wel op den anderen. Hier hebben wij een klein bewijs van, in de woorden die wij u even hebben voorgelezen. 't Was een tijd van benaauwdheid ; de discipelen waren hunnen Meester kwijt en de vijanden waren vrolijk, en de vrienden van den Heere waren treurig. Zij moesten naar buiten de stad om hun hart eens uit te boezemen. De twee buiten wandelende, komt de Heere bij hen en begint hen te catechiseren ; maar hij komt in eene vreemde gedaante. 't Was gelijk aan dat van Philippus en den Kamerling. Philippus voegde zich bij dien wagen als de Kamerling den Profeet Jesaïas,

en hij zei : Verstaat gij ook hetgene gij leest? ende hij zeide : Hoe zoude ik doch kunnen, zoo mij niet iemand en onderrigt, Hand. 7 : 30, 31. De Heere Jezus was toch die goede Herder, die zich voegde bij zijne schapen, en hij zei: wel, waarom zijt gij zoo droevig? Wat is er, mannen ? Wat spreekt gij met malkander? En een van hen werd als bedroefd en zeide : zijt gij een vreemdeling, en weet ge niet wat er in deze dagen te Jeruzalem geschied is ? De Zone Gods die geleerd had: Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben, ende nederig van herte, Matth. 11 : 2, trok het zich niet eens aan, het gemelijk antwoord dat hij kreeg, maar vroeg : wie 't was daar zij van spraken? Zij zeiden : 't is Jezus van Nazareth, en zij vallen ook wat in voor den Heere en zeggen: het was een groot Profeet. En de Heere opent hun de schriften en ging van Mozes af door de Profeten heen en hield zich als onbekend en sprak als een derde. Hij paste 't ook toe op dien man daar zij van spraken, en 't was hun goed zoo nabij den Heere. Dat bleek als de Heere zich hield alsof hij verder wilde gaan. ô Neen, zeiden zij, 't is nu laat, de dag is gedaald, en zij dwongen hem dat hij met hen gaan wilde.

Zij dwongen hem niet met trekken, maar met bescheidenheid want zij zeiden : de avond begint te vallen, en hij bewilligde om bij hen te blijven. En onder 't breken des broods ontdekte hij zich *en* toen ontkwam hij uit hun gezigt, (Luc. 24). 8, Wat was het niet goed voor hen zoo nabij te zijn! Zij kregen als een nieuw leven, en zeiden tot malkander; hoe was 't met ons gesteld! Zij vroegen nu naar geen' avond, maar liepen zoo met dat hart vol liefde naar Jeruzalem.

I. Vooreerst hebben wij dan te bezien den Persoon met zijn vuur.

II. Ten tweede, welke de brandstoffen waren voor dat vuur.

III. Ten derde, den brand in 't harte.

IV. Ten vierde, de klare ondervindingen.

I. Wat het eerste aangaat, zoo hebben wij te bezien den persoon met zijn vuur, en zoo moeten wij zien hoe velerlei vuur dat de Heere heeft.

1. Vooreerst, de Heere heeft een vuur van liefde. Als het aangezigt zoo gespannen staat van hongerigheid, dan komt de Heere ook wel eens en zegt: Wat scheelt u? Trouwens, 't is die barmhartige Hoogepriester; zou die geen medelijden hebben met zijn volk? 't Is gelijk als die van eene moeder, wier harte ontstoken wordt over haren eeniggeborene.

2. Ten tweede, de Heere heeft een vuur van ijver. Paulus werd van ijvervuur ontstoken als hij in Ephese kwam, ziende dat de stad zoo afgodisch was. Zoo doet de Heere ook; hij wil ze genezen van hun onverstand, ongeloof en mismoedigheid

3. Ten derde, de Heere heeft een vuur en dat is 't Woord. Gelijk het Woord een hamer en zwaard is, zoo is 't ook een vuur. Uw Woord is een lampe voor mijnen voet, ende een licht voor mijnen pad, Ps. 119:105.

4. Ten vierde, de Heere heeft een vuur van zijn Geest. Johannes zei: Die na mij komt is sterker dan ik, wiens schoenen ik niet waardig en ben hem na te dragen; die zal u met den Heiligen Geest ende met vuur doopen, Matth. 3 : 11. Het zijn die vurige kolen des altaars, Jes 6 : 6).

5 Ten vijfde, zoo is de Heere zelf een vuur.

Worden de dienaren een vuur genoemd, hoe veel te meer de Heere zelf? Hij is toch die opgang uit de hoogte en de Zonne der gerechtigheid; hij schiet zoo al zijne stralen. Zij kenden den Heere al evenwel nog niet, en waarom wos 't? Had hij dan een ander ligchaam aangenomen? Neen; maar

I. Vooreerst, Marcus teekent aan, dat hij hun in eene andere gedaante voorkwam.

2. Ten tweede, wel, 't oog was vol tranen, zij konden zoo wel niet zien; en 't kon toch in hun harte niet komen dat Jezus leefde.

3. Ten derde, hij hield hun gezigt dat zij hem niet kenden; hij die het oog gemaakt heeft kan ook dat doen, hij is toch wonderlijk als hij werkt, wie zal 'tkeeren? Kinderen Cods, Jezus is al menigmaal in uwe hartenkamer; maar gij weet het niet als gij denkt dat hij zich verbergt. In dien toorn gedenkt Hij nog des ontfermens! Vraagt het maar; blijft onder de openinge van 't middel; Hij zal u wel bekend worden. Ziet hier een voorbeeld.

II. Ten tweede, hebben wij nu te bezien welke de brandstoffen waren. Het waren twee menschen die met de genade begiftigd waren, die de tale Kanaäns kenden, die discipelen van Jezus waren, den Heere bekend, Het waren twee boezemvrienden met malkander, die zeer vrij op malkaar waren, en van humeur best overeen kwamen; de een wordt genoemd Cleophas, en de tweede: een andere. Sommigen meenen dat het Lucas zelf was, anderen Nathanaël. Wij weten niet hoe het is, daar ligt ons niet aan gelegen, dat raakt tot het wezen der zaak niet.

Nu hebben wij te bezien hoe ze gesteld waren.

I. Vooreerst, zij waren I eerzaam, zij wilden

niet razen ; als men in de duisternis is moet men dat ook niet doen.

2. Ten tweede, zij waren ongerust, zij wilden wanhopen, zeiden ze, maar zij konden niet ; zij hadden met hun beklemd harte zoo een geruchte gehoord.

3. Ten derde, 't was of er nog zoo een klein aanblikje van hoop was. Wie weet, hij mogt nog eens opgestaan zijn; maar, zeiden ze: Doch ook benevens dit alles is het heden de derde dag, van dat deze dingen geschied zijn. Maar ook sommige vrouwen uit ons hebben ons ontsteld, VS, 21, 22.

Het was eene regte bekwame brandstoffs bij het vuur, en 't harte raakte in brand. Het harte is hier de ziele, de blijdschap, de liefde, de verwanderinge. Zij al gaande door dat vuur was het alsof elk woord eene vuurvonk was, en elke tekst een geheel vuur; 't was al zoo net, zoo gepast dat de Heere sprak

III. Nu hebben wij te bezien den brand zelve, en welke was die?

1. Vooreerst, daar was eene sterke beweginge. Als ge onder het Woord zit en dat vuur komt in u, dan komt er zulk een geweldige beweginge. Als uw vuur in brand geraakt: ach, Heere, zeggen ze, hoe ben ik dus? Ach Heere, mogt ik 't eens uitschreeuwen! De stad, de kerk, mijn huis is mij te bange!

2. Ten tweede, als ze in brand geraken, worden zij zoo week, nederig en klein !ô, hij zegt met David: 't Is zoeter dan honig, ende honigzeem, Ps. 19 : | 1. Zij beginnen eene Josia's weekheid te krijgen, en zij weten zelfs niet wat voor tranen dat het zijn, van verwonderinge, van liefde, van nederigheid.

3. Ten derde, als dat vuur brandt, daar zien zij hunne ongeloof, onkunde en mismoedigheid, en zij beginnen er tegen te getuigen en leedwezen te toonen.

4. Ten vierde, zoo zult gij vinden dat dat vuur zulk licht geeft, dat ze moeten zeggen: dat heb ik wel duizendmaal gehoord, maar ik heb 't mijn leven zoo niet gevat! en zij worden zoo ingeleid in 't Woord, als in de galerijen van den Koning.

5. Ten vijfde, zij raken in verwarring van zooveel liefde, zij wilden niet scheiden, toen zij in brand waren; 't gaat met hen als met Ruth; zij wou niet scheiden van haren schoonmoeder Naomi als door den dood.

6. Ten zesde, die dat vuur heeft, hij wordt hemelsch, en wil naar boven, bedenken de dingen die boven zijn en niet die op aarde zijn, en wat daar boven voor schatten zijn. Hem lust niets meer.

7. Ten zevende, als eene ziele in brand gepreekt wordt, de memorie wil het onthouden, de liefde omhelst het, het geloof neemt het aan. En als zij te huis komen, willen zij ook al leeren, en zij zouden anderen ook wel in brand willen helpen.

Zietdaar geliefde; zij ondervonden het klaar.

IV. Nu komen wij tot het vierde stuk. Zij ondervonden het klaar als hij sprak: En was ons harte niet brandende in ons, zeiden ze. 't Is te zeggen; eerst: het was binnen werk, 't lag in ons harte, daar van binnen in onze ziel, en het was evenwel nog onvolmaakt; 't moest ons ter harte en ter monde uitgevlogen zijn; het scheen of zij het nog al wat smoorden tegen den Heere; het was evenwel levendig. En hier hebt ge nu de zamenspraak.

Zij gingen bedroefd de stad uit, zij wenschten hunne ziele eens lucht te geven om over die dingen, die er gebeurd waren eens te spreken, en zou het harte te ontlasten dat bezet was met vreeze, hunne hope scheen verloren te zijn, en ziet daar komt de Heere en opent hen de Schriften, beginnende van Mozes en de Propheten, hen overtuigende dat de Christus volgens de Schrift moest lijden. Hij bestrafte ook hun ongeloof, ô! Gij tragen en ongeloofigen van harte om te gelooven, en zoo begon hun harte te branden, toen hij daar kwam van Mozes, door al de Profeten ons heenleidde, en hoe betamelijk het was om te lijden al deze dingen, om het verbond der genade, opgericht met den Zoon, in den Raad des Vredes, en toen hij de zale des hemels opende : en moeste de Christus niet deze dingen lijden, ende alzoo in zijne heerlijkheid ingaan?

Nog een woord tot slot.

Geliefden, merkt hieruit :

1. Vooreerst, dat ge wel bewrocht kunt worden ; dat ge het niet voor 't werk Gods opneemt.

2. Ten tweede, ge wordt wel aangedaan onder de bedieninge, maar ge smooft het, of uit vreeze voor ijdel en roem, of door de vreeze : het mogt weér overgaan. Of de Heere u bewerkt, ge kunt het wel voelen. ô, Let wat op, ge kunt het niet vergeten !

3. Ten derde, hebt gij bewerkingen op bewerkingen, spreekt het wat uit, zegt : Komt, hoort toe, 8 alle gij die God vreest, ende ik zal vertellen wat hij aan mijne ziele gedaan heeft, Ps. 66:16. De heiligen hebben daar zoo voor gezorgd, voor de gemeenschap der heiligen- Ja, Jezus, sprekende met de Samaritaansche vrouw, greep ze in 't harte. Als ge dit opgemerkt heb,

let dan hier eens op. Want waar twee ofte drie vergadert zijn in mijnen name, daar ben ik in 't midden van haar, zegt de Heere, Matth. 16 :20.

Een predikant, die niet veel loop heeft, zou wel zeggen : 't is niet waard dat ik er voor predik. En een voorlezer, dat ik er voor lees. Waarom doet het de Heere, dat hij daar in 't midden is?

1. Vooreerst, omdat God de huisgodsdiensten in waarde houdt.

2. Ten tweede, om de beklemden wat te hulp te komen.

Hebt ge ergens maar een boezemvriend, daar ge tegen kunt spreken, de Heere wil toonen dat het Hem ook aangenaam is.

3. Ten derde, om de predikanten te hulp te komen die weinig loop hebben ; meent gij dat diegenen, die den meesten loop en toejuiching hebben, den meesten zegen hebben ? Neen, die hebben meestal den meesten zegen, die de minste toejuiching hebben. En bijzonder doet de Heere het daarom, omdat hij wel wist, dat zijne schapen zouden verstrooid worden, en in holen en spelonken moeten leven en daar zou de Heere ook bij hen komen en in 't bijzonder om te toontn dat de bedieninge van 't Woord zoo gezegend zou zijn, opdat men daar zou komen onder 't Woord. Werden die 3000 verslagen in 't harte, Lydia's harte werd daaronder ook geopend ; 't had de belofte, dat het niet ledig wêer zou keeren. En opdat op den bijbel prijs zou gesteld worden. Nog verder : opdat de openbare bedieninge geacht zou worden. Daar moet men niet vandaan blijven. Die daar niet willen komen, maar 't partikulier alleen willen hebben, dat zijn dorre menschen ! Zietdaar, geliefden ! Moesten wij onder dat Woord niet meer komen ? De wegen Sions

treuren, omdat er niemand tot het feest komt ? Anderen is 't al gebeurd en het wordt ons ook bedreigd ; onder het Woord zal uw harte geopend worden ; 't zal u raad geven, versterken, uwe knopen zullen daar ontknoopt worden, Daar is brand genoeg in de kerke van twist. Anderen zijn steenkoud ; anderen worden laauw als Agrippa : anderen, zoo het scheen, raakten een weinigje in brand, maar het was zoo gaauw weër over.

Laat ons nu ons zelve onderzoeken, of wij dat elk ondervonden hebben. Dit zijn die proeven :

1. Vooreerst : ach God, zeggen ze, ik heuge het na 10 of 20 weken, nadat ik eerst ontstoken en geroepen werd. Al zijn leven heugt het hem waar en hoe het geschied is.

2. Ten tweede, zoo een haalt het dikwijls op ; hij is haast nergens staande of gezeten, of hij spreekt er van, hoe God hem eerst ontdekte.

3. Ten derde, zoo een zoekt eene brandende bediening, een brandend Christen en eene brandende consciëntie.

4. Ten vierde, zoo een klaagt en kermt als er geene bewerkingen zijn en zegt : Waarom verstokt Gij ons herte, Jes. 63 : 17. Het pleegde anders met mij te gaan.

5. Ten vijfde, zoo een is zoo -blij als hij weër wat voelt en hij dankt God.

Weest gewaarschuwd, geliefde toehoorders, ge zult niet altijd een brandend middel vinden, en gij zult ook wel eens koud zijn. Maar houdt gij maar aan, en de Heere zal u zijn gunstig aanschijn nog wel eens toonen. Amen.

Gepredikt te Middelburg, op Woensdagmorgen
26 April 1713.

DE RTIENDE PREDIKATIE.

over

JOB IX : 15b.

Mijn Rigter zal ik om genade bidden.

Wij lezen zeer opmerkelijk, Exod. 34 : 6, als nu de Heere voor Mozes aangezigt voorbijging, dat God zijn naam voor hem uitriep, dat hij barmhartig, maar ook regtvaardig is. De regtvaardigheid en barmhartigheid Gods zijn twee groote deugden en volmaaktheden in God, dewelke, daar zij het: regt Gods weten, namelijk, dat degene die zulke dingen doen, des doods weerdig zijn, Rom. 1 : 32. Een ijverig God ende een wreker is de Heere, een wreker is de Heere, ende zeer grimmig ; een wreker is de Heere aan zijne wederpartijders, Nah. 1 : 2. Zoude mijne ziele haar niet wreken aan zulk een volk, als dit is ? Jer. V : 29. In die xegtvaardigheid zoo is God voor den zondaar een verteerend vuur en een eeuwige gloed. Niet alleen is God regtvaardig, maar hij heeft nog eene andere volmaaktheid. Hij is barmhartig, zijne barmhartigheden zijn vele ; hij heeft rommelende ingewanden van barmhartigheid ; hij heeft innerlijke bewegingen van barmhartigheid ; hij is rijk in barmhartigheid ; hij heeft ons bezocht naar zijne groote barmhartigheid. David zong daarvan in Ps. 103 : 4, Die uw leven